

AKATALPA

Şubat 2004

Aylık Edebiyat Dergisi

Sayı : 50

‘ANA BRİTANNİCA’ VE ‘ADAM SANAT’

Ramis DARA

Amazon ormanlarına mektup yazmakla Türkiye’ye haksızlık mı yaptım diye düşünüyordum ki, haksız olmadığımı gösteren bir örnekle karşılaştım. Ama inanın rahatlamadım. Keşke vicdan azabı çekiyor olsaydım da, Amazon ormanlarından beter bir ortamda yaşadığımı gösteren örneklerden biriyle karşılaşmasaydım!

Amazon ormanlarından kastım, insan elinin değmediği, doğanın kör istencinin kendi kendine sürdüğü, biz akıllı varlıkların dışardan bakınca ürperdiği, ah keşke duyan, düşünen, hisseden varlığımız, bu varlıklar ortamıyla barış ve güzellik içinde yaşayabilseydi diye biraz imrenme, biraz üzüntüyle baktığı, ancak şaşmaz yasa ve adeta yönetmelikleriyle var olup gelen ve gitmekte olan doğal ortamdır. O ortamda haklılık ve haksızlık yoktur. Her şey kendiliğindedir. Birinden beslenir, birini besler, varlığınızı, bünyenize doğanın yüklediği enerji kadar sürdürebilir, sonra dönüşür gidersiziniz.

Gönül ya da vicdan ve akılla donanmış insanların dokunduğu ortamlarsa elbette Amazon ormanlarının kendiliğinden var ettiği ortamın kat kat daha üzerindeki bir şöleni, güzelliği, paylaşımı ortaya çıkarmalıdır, çıkarmıştır, çıkaracaktır. O ormanlara bakarken duyulan üzüntüye benzer duygu da zaten buradan kaynaklanmaktadır. Çok güzel ama; neye yarar; ben ve sevdiklerim bu güzelliğin neresindeyiz, bu güzelliği kime göstereceğiz, kime anlatacağız, kiminle yaşayacağım, yaşayacağız... hayıflanması kuşkusuz insani bir iç çekıştır.

Ne var ki, Türkiye edebiyat ortamı, var olma, varlığını sürdürme yolunda öylesine kuralızsız, öylesine ölçüsüz, öylesine dayanaksız, köksüz, ıpsız sapsız, sız sız... bir debelenme içinde ki, yaşayan bireyleri aracılığıyla, bilinci, akli, vicdanı koyun bir kenara; vahşi doğa ortamı bile adeta ondan daha bilinçli, akıllı, vicdanlı kalmaktadır. Ormanın vahşi yasaları, şaşırmış, içini yitirmiş insanların debelendikleri, sesli ya da sessiz çığlıklar attıkları insan cangılında son derece masumane kalmaktadır.

Ana Britannica’nın 1992 tarihli baskısında –döneminde de herhalde biraz içerden bir torpille– yer alan “Adam Sanat” maddesinde, derginin yayın yönetmeni Memet Fuat’ken; 2004’te yayımlanan baskıda Turgay Fişekçi oluvermiştir. Evet, bu şu andaki fiziki bir gerçektir. Ama derginin çıkışından (1985) 2000’lere kadar (burada kesin tarih verebilirsiniz!) Memet Fuat tarafından yönetildiği, bu sırada Memet Fuat’ın yardımcısı olan Turgay Fişekçi’nin, daha sonra yayın yönetmenliğini üstlendiği, daha içe sinen; tarihi, coğrafyayı, kimyayı ve fiziği kucaklayan; daha insani bir

hakikat değil midir? Diyelim; yayın yönetmenliğini 1985-1999 yıllarında

İlyas TUNÇ

SESLER, İNCELİKLER

s, sinsidir, r, pütür...

bütün sessizleri al, götür! al, götür bütün heceleri, sözcükleri! eylemleri, nesneleri al, götür! çığlıkları, çavlanları unutma... ah, sahte takılar! sahipsiz incelik! aşkları aşklara lehimler

... misiniz!

rimel akar, foya çıkar, düşer maskeniz... aaa!

a, şaşırtır, u, ürkütür...

olsun! bütün seslileri al, getir! kırışleri, boğumları al, getir! al, getir damakları, dudakları! kökleri, gövdeleri unutma... ah, sevgili papıla! dilimin tomurcuğu! gizli bir özne ister

... misiniz

kapı açılır, yüz gülümser, uçup gider sesiniz... aaa!

siz miydiniz...

Memet Fuat’ın yaptığı derginin şimdiki yayın yönetmeni Turgay Fişekçi’dir gibi bir cümleyi kurmak o kadar mı zordur?

Herhangi bir edebiyat dergisinde yayın yönetmenliği yapmak, hele kuruculuğu da içeren bir yayın yönetmenliği yapmak, 33’lük ya da 99’lük bir tespih dizisinde imame olmak kadar da mı önemli değildir ki, sarıdır, yeşildir, mavidir, gibi bir şey söyleyip geçiyorsunuz! Tespihte bile sanırım orijinal imame yitirilince, yerine başka bir imamenin geçirildiği biliniyor, belirtilir.

Söyler misiniz lütfen, bizi bu kadir kıymet bilmezler ülkesinde yaşamak zorunda bırakanlar kimlerdir?.. Bizler, *Ana Britannica*’daki yeni “Adam Sanat” maddesinin, Memet Fuat ağabeyin ruhu kadar, hatta ondan da çok Turgay Fişekçi kardeşimizi üzdüğünden eminiz...

Hadi, bu maddeyi değiştiren bir gaflette bulundu, bunları denetim için okuyan bir vicdan sahibi kültür insanı da mı yok kurum içersinde, Kendinizi severseniz!

Amazon ormanları, hey Amazon ormanları, onu oluşturan güzelim doğa varlıkları, orada iyi misiniz?

Yılmaz Arslan, Habib Bektaş, Ahmet Çakmak, Ramis Dara, Nuri Demirci, Melih Elal, Ali Eryüksel, Hilmi Haşal, Ayşegül İzmirli, Çağdaş Keçeci, Salih Mercanoğlu, Fergun Özelli, Serkan Özer, Hüseyin Peker, İlyas Tunç, Pelin Yılmaz.

ÖZEL EK

‘YARABANDI’ KAPANMALI MIYDI!

Melih ELAL

2001 ve 2002 yıllarında üç sömestre boyunca Bursa’dan Çanakkale’ye gittim ve geldim her hafta... Haftanın üç gününü Çanakkale’de geçirdim. Orada On Sekiz Mart Üniversitesi’nde Çağdaş Türk Edebiyatı derslerine girdim. Bu derslerde uyguladığım bir yöntemim var. Dersin bitimine beş dakika kala, anlattıklarımı keserim ve o ayın edebiyat dergilerinden birini çıkarıp, dergiyle ilgili birkaç söz söyledikten sonra, o tanıttığım dergiden bir şiir ya da kısa bir bölüm okurum.

Çanakkale’de de bu yöntemi aksatmaksızın uyguladım. Bunun şöyle bir de pratik yararı oluyor. Sanata, edebiyata ilgi duyan gençler ders çıkışında beni buluyor, onlarla iletişim kurma olanağını en kısa sürede buluyorum.

İşte böyle bir ders çıkışında çekingen bir genç arkamdan gelerek, arkadaşlarıyla birlikte çıkardıkları, takma adlarla yazdıkları bir fanzini uzattı: *Çekçeko*. Şöyle bir göz attım. Amatörceydi, ama desteklenmeye değer bir çabaydı. Bir sonra dersine girdiğim grupta ders biterken, bu kez *Çekçeko*’yu çıkardım çantamdan ve o ana kadar hiç okumadığım, çünkü ara çok kısaydı ve yapılacak başka işlerim vardı, bir şiiri geliştireceğim seçerek okudum.

Doğaldır ki bu eylem hemen tüm bölümde duyuldu. Dersler daha zevkli geçmeye başladı. Gençler artık beni de kendilerinden biri olarak görüyorlar, her türlü sanatsal kaygılarını benimle paylaşmaya çalışıyorlardı.

Peki bana *Çekçeko*’yu veren o genç kimdi? Bir süre sonra yeniden karşıma çıktı, şiir yazıyordu. Adı Serkan Özer’di. Şiir üzerine konuşur olduk onunla... Derken üniversitede memur olarak çalışan Şenol (Topçu) çıktı karşıma. Adeta dergi delisiydi. Türkiye’de yayımlanan hemen her dergiden haberdardı. Çanakkale’de niye dergi çıkarmıyorsunuz, dedim. Haftalar boyu tartıştık.

Tam Çanakkale macerama son vermek üzereydim ki, Serkan’la Şenol bir sürprizle çıktılar karşıma... Bir dergi çıkarmak üzereydiler, adı da *Yarabandi*. Bir hafta sonra da *Yarabandi*, fanzin olarak elimdeydi. A5 kağıdına fotokopi ve dört sayfa olarak hazırlanmıştı. Mayıs 2003 tarihini taşıyan bu sayı “Edebiyat Postası” olarak tanıtılıyordu ve hazırlayanlar Serkan Özer, Şenol Topçu’ydü. Dizgi ise Tayfun Taşbilek’e aitti. İlk sayfanın üstünde bir desen yer alıyor, başlıksa, sayfanın sol alt köşesinde bulunuyordu. Fanzinin en ilginç özelliğiyse birinci sayfasına gerçek bir yara bandının yapıştırılmış olması ve “Üzerinde yarabandi olmayan dergi sahtedir” ibaresinin bulunmasıydı.

İmzasız çıkış yazısında “Bir edebiyat dergisi değiliz. Bir hevesle çıkmış da değiliz. Çanakkale’de öğrencilik yapmayı iyi biliriz. Okula gitmeyi severiz! Aslında şartlar, evet şartlar. *Yarabandi* ilk sayısında fanzin denilen tanımın içinde. İleride dergi olmak gibi bir niyeti var.” denilerek, yeni bir derginin doğum sancuları yansıtılıyor, bir bakıma da doğumun provası yapılıyordu. Ardından da “Peki neden *Yarabandi*? Yürürken başınıza gelebilecek ufak bir sıyrıktaki koştuğunuz yarabandi, burada şiirsel dünyamıza her an yolculuk yapabileceğiniz bir dünya.” sözleriyle şiire ağırlık vereceklerini duyuruyorlardı.

Biliyorum, şiirsel dünyamıza sizleri de çekebilmek kaygısındaydı bu gençler. Belki çevrelerindeki çektiler de. Bu dergi olma niyetlerini, niyet olmaktan çıkardılar ve *Yarabandi*’nin dergi olarak ilk sayısı Ağustos 2003’te ulaştı elimize. Artık sekiz sayfa ve 22x30 cm boyutlarında saman rengi bir kağıda basılmıştı. Bu dergi bir ilki daha yaşama geçiriyordu. Başlığımın altında “45 günlük edebiyat sanat dergisi” deniliyordu. Haftalık, aylık, iki aylık, hatta süresi belli olmayan dergilerle karşılaşmıştık ama, ilk kez kırk beş günlük bir dergiyle karşılaşmıştık. Şimdi nasıl hesaplayacaktık derginin ne zaman çıkacağını? Eh onu da dergiyi çıkaranlar düşünsünler!

Derginin bildirisi oldukça iddialıydı: “Edebiyat dünyasındaki eş dost ahbab ilişkisine, yayımlanan kötü şiirlere karşıyız. Samimi olacağız. Şiiri, içinde yaşayanları konuk edeceğiz kentimize... Nitelikli şiir elbette beklentimiz... Genç şair, genç şiir söylemlerine rastlayacaksınız dergimizde. Kapımız bu konuda genç şairlere açık” deniliyordu.

Gerçekten de gerçek şiiri kaygı edinmişti bu gençler. Bir şiir ülkesi kurma çabası içindeydiler. Ufuklarında Çanakkale’de, şiirin önemli isimlerini görmek, şiir günleri düzenlemek, çağcıl şiiri tartışmak hayalleri vardı. *Yarabandi*’nda yayımlanan şiirler, üst düzey şiirler değildi, ama şiirleriyle gelecekte adından söz ettirecek şairlerdi. İdi diyorum, ama geleceğe kalacaklarını, şiirlerini geliştirerek sürdüreceklerini hissediyorum. Kimlerin şiirleri mi var bu dergide: Serkan Özer, Hasan Güneş, Emrah Altıok gibi şiire yeni başlayan genç şairlerin... bu isimlerden Hasan Güneş, Muğla’nın Ortaca beldesinde iki yıldır *Ispinoz*’u çıkarıyor. Emrah Altıok, 2003’te İzmir’de Dokuz Eylül Üniversitesi’nce düzenlenen şiir yarışmasında Melih Cevdet Anday şiir ödülünü aldı.

İkinci sayının giriş yazısında, dergi “genç beyinlerin birleşmesiyle ortaya çıkıyor. Bu genç beyin tanımını tamamen yayımlanan ürünlerin genç olmasıyla ilgili” denilerek, yazı çevresi genişletiliyor ve bu bağlamda M. Mahzun Doğan, Halim Şafak gibi adların şiir ve yazılarına yer verilmeye başlanıyordu. Yazının devamında “Bir kent kuracağız ortada. Kentimizin altyapısını kuruyoruz daha. Kentimize değişik renkleri çağırıyoruz ve gelenleri de yapıştırıyoruz haritamıza. Bir nevi yap boz. Ama biz haritamızı yapıyoruz, bozmayacağız ve bozmayı da düşünmüyoruz.” deniliyordu.

Ne yazık ki, bu dergi altyapı çalışmaları sırasında, ülkemizdeki her iş gibi yarım kaldı. Yap boz, bozuldu... Önce Serkan, telefonda kısıp sesiyle, dördüncü sayıyı da hazırladık, ama üçüncü sayıyı kağıt bulamadığımız için çıkaramıyoruz, diye yakındı. Ardından Şenol, yine telefonda, dergiyi çıkaramıyoruz, ekonomik nedenler... Siz de bunları iyi bilirsiniz, diyerek çaresizliklerini dile getirdi. Eylül 2003’te yayımlanan, fanzini de düşünürsek üçüncü, dergi olarak baktığımızda ikinci sayısı şimdilik bu güzel girişimin sonu oldu.

Dileyelim ki yeniden toparlanıp kaldığı yerden yoluna devam eder *Yarabandi*. Bunda Çanakkale’de yaşayan aydınlar da kendilerini sorumlu görmeli. İsteğin ve umudun olduğu yerde çareler tükenmez, bir şekilde çıkış yolları bulunabilir. Umudun ve yolun açık olsun *Yarabandi*...

*

1968 yılından beri, Türkiye’de yayımlanan yazın dergilerine ulaşmaya ve biriktirmeye çalışıyorum. Dergi çıkaranlara ve dergilerini elinden çıkarmak isteyenlere duyurulur. M.E.

Nuri DEMİRCİ

GÖÇ; KENDİNE

akıl işte!
tutup bir de parlatıyorum zamanı
iz bırakan bir cam beziyle

bir heykel dikeyorum kalbimin tam karşısına
gözlerimden geçen caddeye kemerler, taklar
öd kesemi yeşil bir yalak gibi süslüyorum
kıyısında tüy kavaklar
dilsiz figüranlar dolaştırıyorum yüzümün sahnesinde

ağlamadan uyanan çocukların bahçesine giriyorum
kasnaklarına ölü kuşlar konduran kızların yoksul
[avlularına...
körpe dallar gibi çakıya tutulmuş oğlanların silik yüzlerinden
[geçiyorum
narlı sobaların başında pütürlü sözlere gülen unutkan

[kadınlara
hımmm, diyorum

sonra çitlere sokuluyor akşam
sonra üzgün ışıklı sokak lambaları yanıyor
söz salgını başlıyor şehir kulübünde
alkol pansumanlarıyla azdırıyorum yaramı
dağlara doğru koşan atlar
ve rehberini bulmuş kırlangıçlar
hımmm, diyorlar uzaktan

karaya çekilmiş bir gemide kaptan oluyorum
zeytinyağlı kabak kokuyor kamaram
define sandığım küflü bir valiz
seren direğinde dalgalanıyor çizgili pijamam
çözülmeden duran papyonum
ölü bir kelebek gibi, lomboz camında
gece denizlerine karşı yalıyor
düşümündeki limonata lekesini

kat izlerini bozmadan
katlayıp kaldırıyorum geceyarısına doğru
acıları ve bütün başlangıçları
koridorumu yalınayak geçen çığılığı bastırmak için
pörsük bir memeyle avutuyorum ağzımı

bir sabah kalkacak belki, kapıma yuvarlanan taş
bir atım olacak belki, dağlara doğru koşmaya hazır
aynı bahçeye açılan iki kapının önünde
soracağım, çocuklara

bu kapılardan hangisi atlılar için, diye

Fergun ÖZELLİ

AŞKREVAN

korkudan gelinlikle beyazlaşmış gitti ablam
ufunet salan kaymak aydınlığa kam otosuyla
parantez içinde izi var mıydı düşlerin bilmem
lojmanlar çocuk gizledi kolayca gözlerimden

devlet bacaklarıyla hilâl sarışındı kadın uzun
söz pınarında küs kutusu yaş mezat kuytusunu
kanat çırpıtı geçmişinde parçalanmış serüven
ne yaz oldu ne bahar, evlât okulu eski mezun

sarılan o muydu boynuma kırışık anlayamadım
yağmurun kuraklığıydı ölüden uzaklığı yakının
uykunun uykusuzluğunda pus baktım kirgin çok
uçurum dibinde mühürlenirmiş ömür aşkrevan

Yılmaz ARSLAN

RAYİÇ BEDEL ÜZERİNDEN ÖDEME

geceden çıktım, yüzümde yine bir yenik
açelyalar açmaz olmuş, gardenyalar solmaz
yüreğin borç hanesinde paslanan bir bu gücenik
dokunur acının arpına, bu yangın ışık olmaz

ayın şarkı söyleme vakti, sıkıntının intihar
koç boynuzlarıyla zorluyor talihini zaman
kapıları yıkılırken bedenim, kül ve kar
göğsümüzde deli bir akarsu gibi dolanan

hüznünü gizle, gözyaşlarını çizme göğze
ölüm kendinin zanlısıdır bu aymaz karanlıkta
içinde dolanan bu sırlı sıklam serseri gölge
kendini asıyor tenindeki yanmış ağaçlıkta

zarını kime atarsa hayat, rus ruleti ona bilet kesiyor
aklımı kemiriyor otlar yıldı atlarının
alkolün ve yanılığın dağlarından esiyor
rüzgârı; hoyrat dirilerin, ölü eşkıyaların

böğürtlen fırtınası bir çağdan geçerken bedeviler
çölünü sırtında taşıyan ermişler nerede
bu sessizliğin sis çanı olacaksa veliler
alev alsın dilin çığılığı, isyan denen bu viranede

palalar gömülsün, şimdi aşkın dudakları konuşuyor
ömrün raylarında zerdüş bir rayiçtir bedel
kimin kuşpalazı tedirginliğine fırtınalar kutsuyor
zarını elimize tutuşturmuş simsiyah berdel

sevgililer kuş gibi havalandı canımdan
ve kalbimi birlikte götürdüler
saçlarına bordo karanfiller gizleyen isyan

fırtınayla donan ve ekim sokaklarına gel DEHLİZLERDEKİ ŞİİR

Hilmi HAŞAL

Her yazı başka yazılara gebe, dediydim bir yerde. Okunmak ve yazdırmak için vardır yazı nesnesi, diye düşünenlerdenim çünkü. Yeniden üretme - çoğaltma sürecinde, yazının anası başka yazıdır, yazılardır o bağlamda. Yazının ereği, baştan sona düşündürmektir, öteki yazılara giden yolları aydınlatmaktır. Ne kadar çok kitap sığıyorsa bir yaşama, o kadar seçenek zenginidir, o kadar yer, mekân ve olay; söz zenginidir kişi. Dahası, zamanda kültürel varlık / varsılık, belirlen insanın insan olma halini, kişiliğini. Hangi yoğunlukta yaşıyorsa, koşullar da aynı yoğunlukta çeşitlenir, pekişir, bilinci dolu, bir o kadar verimli birey için. Örneğe; “*Zaman beni yaratan, benim özümüdür zaman*” (*) diyen J.L. Borges. Elbette boşuna düşünmemiştir, zamanla bireyin (iç ben) ilintisini. İnsan yazıyla var etmiştir kendini. Bencileyin yazının özü, tohumu şiirle... Ömür diye tanımlanan süreç içinde, kitapla bilgilendirilmiş, yüceltilmiş ve de anlamlı kılmıştır benliğini. Dünyayı öyle benimsemiştir. Özgüven dopingi olmuş okumak, yazmak eylemi. Belki de aynı nedenle; “*Ben cennetin kütüphanede olduğunu var saydım*” demektedir Borges usta. Bu tümce, ömrünü yazmaya, haliyle okumaya adanmışlar için iyi bir özettir. Altı çizilebilir diye not etmişim. Ömrünün kütüphanede geçen kısmıyla zenginleşmiş şanslı bir kişi O. Uygarlığın en önemli göstergesi basılı kâğıttır, kitaptır ki payına düşmüş büyük ölçüde. Dünya yazıyla dönüyor dense yalan olmaz.

Kitap ve yazı üzerine ilginç düşünceleri olan bir dünya yazarıdır Borges. Tarihten, mitolojiden, yani eskiden, yazılmış her şeyden yararlanır metnini kurarken, hikâyesini kurgularken. Öğrenilecek çok şey var yazdıklarından. “Siyah kaybolmuş renk” diyen de o. Ne ki; “*İlk kitap siyahmış (...) öteki kitapsa beyazmış ama harflerinin açık seçik okunabilmesine karşın öğretisini hiç kimse çözememiş*” (s. 87) tümceleriyle ‘mayhoş’ anlatımını sürdürmekte beis görmüyor. Zira, söylediklerini mantıklı bir sonuca, güvenli işlev çizgisine yaslıyor. Kitapla; yazmakla, okumakla biçimlenen hayatların serüvenini önemsiyor yazar. Bazen trajediye, bazen drama, bazen de komediye dönüşen yoksunluklar, gönüllü yoksunluklar yadsınamaz elbette, söz konusu birey yazar açısından. Ancak, yaptığı işle barışık, hatta tutku kertesinde örtüşük olursa, durumundan ürün elde edebileceğini bilir.

Düşünen insanın büyük esinleyicisi çelişkidir. Hayata dair ilişkilere, dirliğe ve düzene dair sorular oradan doğar; çelişkiden. Yazı ya anlatıcı olarak kendisi ya da kahramanını konuşturarak söyler söyleyeceğini. Anlatı tekniklerini olabildiğince değişik, deneysel hırsla ve hevesle, hatta pervasızca kullanır. Bazen uç ifadeler, keskin yargılar biçiminde söyleme olasılığına karşın... Yaratım süreci an an cehennemini yaşatır yazana. Genellemeye bulunmamakla birlikte, yaratmanın sıkıntısına katlananlar meşvesini bulur, semeresini alır mutlaka, diye düşünüyorum.

“Yazanın halinden en iyi yazanlar mı anlar?” Sorusunu kim nasıl yanıtlar? Acaba ömründe bir dize veya tümce yazmamış kişi, yazanın saatlerce, günlerce beyaz sayfa korkusu yaşadığını tahmin edebilir miydi? *Alçaklığın Evrensel Tarihi*’nde var olan monolog, gerçeklikten yansıyıştır belki de. Çünkü karşıtlıklar ilkesi her olumsuz terim (negatif) karşılığında olumsuzunu (pozitif’i) koyar. Biri ötekini çağırıştırır, gerektirir... Bencileyin şiirin de yaşamın da yatağı ondan, oralardan fıkkırır.

Yaşamın tatlarını ve acılarını, yani değerini belirleyen salt rastlantılar değildir. Ancak, rastlantı, yol açtığı yeni seçeneklerle, irade (istenc) sınamasıyla anlamsal derinliğe taşınır. Bir bakıma, yaşayanların felaket ya da keramet konumunu açıklığa kavuşturur. Yani, kehanet yeteneğini konuşurur. Güncele dair her

şey, her olasılık, bütün zaman dilimleri için geçerli olamaz mı? Olur. Zira yaşanan hayatların benzerliği de benzersizliği de rastlantıların ürünüdür. Belki o nedenle rastlantının kutsallığı insanoğlunun yazgısına gölge düşürmektedir. Tanrının (doğanın) rastlantı aracılığıyla verdiği her şeyde iyilik-güzellik aranır. Borges’in aktardığı; “*Büyük Taşıyıcının tanrıbilimcileri evrenin özünün boşluktan başka bir şey olmadığını söyler.*” (s.14) bilgisine dayanarak, şöyle düşünmeye engel olmaz herhalde: Boşlukta yaşanan rastlantılar manzumesi insanın algı gücünü, belleme yetisini besler. Yazgı olarak görmek istemediği sürece, değiştirme, yönlendirme ve haz alma platformuna dönüştürülebilir boşluğu. Boşluktan da çıkarılacak dersler olduğunu bilirse eğer... Boşluğun şiirini az mı düşünür, az mı didinir o tuhaf kavramla, istem üze olduğu yanılısamıyla.

İnsanlara, kendine ve başkasına değer biçen, yaşama kalitesini de, direnme anlayışını da belirleyen sanatsal tutumdur. Koşulların karmaşa ve korku üreten enerjisi, ilişkiler ağı ve arz-talep dengesizliği, kişiöglünü tek yanlı benmerkezci (egosantrik) düşünmeye, davranmaya yöneltir. Seçimini öncelikle kendinden yana, kendi doyumunu karşılayacak biçimde saptar, tutumunu öyle kesinleştirir kentli birey. İşbu metni ören, düşüncesini, duygusunu benzer biçimde terbiye eden naçiz yazı işçisine de pek çok haklılık gerekçesi armağan eder, söz konusu kaotik enerji. Ömrünü, tüm birikimini yazıya, şiire adanmışlığı, doyumunda arayışı kurtuluştur kendince.

Okumayı yazmanın ardılı kılan eylem; yaşamının merkezine kitabı koymuş birey için, geçerli düşünme yöntemidir. Zamanın değeriyle uzaydaki boşluğa anlam yükleme ‘iş’i. Terside söylenebilir akagiden döngü için; yazmayı okumanın ardılı diye benimsemekle. Eyleme geçiren; tetikleyici, kışkırtıcı, onaylayıcı özelliği dolayısıyla okumak, reaktör işlevi görür. Belki o süreç sayesinde, insanlık tarihi, dinler tarihi yazıya döküldükten itibaren ayrıştırıcı ya da birleştirici öge (ortak değer), olmuştur. Öylelikle, doğanın ve zamanın dehlizlerinde uç vermiş şiirin, yazının tarihi de yaşamla örtüşür.

Zaman içerisinde acı tatlı tükenmiş bağlar, bağılıklar ya da kopukluklar, bireyin zamandaşları nezdinde, algılayış, gözleyiş düzeyini, kültürel başarısını gösterir. Borges’i dinleyecek olursak, peygamber bile yazı sayesinde ulaşabilmiş dünyanın en ücra köşelerine. Kitap giren mekânlara, düşünce ve inanç girmiş... Misyona nesnesi olmuş zaman yolculuğunda, kitap nesne... Yani, yazılı -basılı- varlığıyla ancak, söz, tümce, bilgiye dönüştürülüp yaşatılabilir. Okurken, düşünürken öğreniyoruz ki: “*Peygamber, batıdaki ününü, Thomas Moore’un İrlandalı bir yurtseverin aşırı duygusallığıyla yüklü bitmek bilmeyen bir şiirine borçludur.*” (s. 64) sözleriyle yargısına kanıt ve adres göstermiş Borges. Bencileyin, kökünde, tohumunda, meşvesinde şiir olan her rastlantı ya da akım / gelişim (cereyan), alkışlanası, bağra basılasıdır.

İnsanlığın tanrısallığı sorguladığı en hassas, en bereketli kaynaktır bilgi. Sözcüklerin tümceye toplanmasıyla, yazıya kavuşturmasıyla tehdit (dehşet-şiddet), aracı kılınmaması gerektiği düşüncesi zaman almış insanlık nezdinde. Tanrısallığı sevgi ve umut bağlamında algılamaya başlayan kesimler, sorgulama sonucunda ulaşmıştır, söz konusu olgunluk evresine, bilgelige. Yazının etkinliği, tarihsel misyonunu öyle yerine getirdiği görülmüş, öğrenilmiş, tescil edilmiştir. Yanı sıra, şiir tarihin ruhuna sinmiştir. Dehlizlerdeki şiir.

(*) Jorge Luis Borges, *Alçaklığın Evrensel Tarihi*, İletişim Yayınları, İstanbul 1999

ÂŞIK

*Her âşık bir bilgedir,
-Esra'ya*

Küçük ağaçlar onun sesi olamaz,
Onunla başlamaz hiçbir
Karanlık.
Kalbinde tutar sonsuzu ama
Korkulu susmaz asla âşık.
Aşk gibi cesur
Yakınken daha yakın,
Olamaz olamaz uzak
Olamaz.
Hiçbir dağ ile
Nasıl ki örtüşmez ışık,
Nasıl ki
Nasıl ki...

Birdenbire üzülür gibi yapamaz yüreği,
Yüreği
Bunu kaplamaz çünkü.
Evlere sığar sığsa,
Elleri
Sesine.
Oturur her insana göre yüzü,
Her insan onun sevdiği.
O zaten âşık
O zaten deli.
O bir bilge,
Aşktan önce âşık olduğu için bu gerçeğe.

Hangi eve sığınsa
Bir oda bulur kendine...
Balkonu, hoşgörüyü bildiği için mi?
Hangi üzüm sarılsa
Üzüm bile akar ona...
Damağı, sessizliği andığı için mi?
Hangi yolu başlasa,
En başta
Herkes onun için yürür bu yolu.
Hangi dağa
Takılsa gözleri,
Hangi otomobille
Kaç şehir gezinse,
Uykusundan
daha ağır

Umudu,
Terazide.

Küçük küçük inlemelerle
Ağlar bir sevinse,
Onun sevinmesi
Aşkı gibidir
Bence.
Ya da aşk,
Onda
Kendini unutturur
Bilmeyene.
Cesurdur,
Kararlıdır elleri...
Ah, bir aşk
Ona
Yaşamdan daha ciddi bir şekilde görününce
Âşık
Bu âşık
Ve her aşk,
Aslında bir bilgedir delilik ovasını geçince!

EBEMKUŞAĞINDA AT GEZİNTİSİ

İhsan Üren'e

benim bir atım var İhsan amca
tek kişilik
olacağı bu
ben buyuruyorum açılıyor
saçlarının tokası

ebem kuşağı dolanıyor başımda
unuttum amca
yağmur yağmıştı az evvel
onu da yazacaktım sana
yoksa çıkmaz ebemkuşağı
öyle olur ya hep
(ben dolaşamam kuşaksız)

benim bir akordeonum var İhsan amca
ama madam anahit'ininkinden değil
kendimden bir parça
bir anı şarkısından nakarat
son durakta inemeyen çoğunun şapkası hüznünden
evimin penceresinden kaçmış
mor kelekler cinsinden

demiştım ya kuşaktan evvel
benim bir atım var diye
ama
ne yilkısı var
ne de gemi
tek kişilik üstüne üstelik
ben buyuruyorum açılıyor
saçlarının tokası

DÜŞ SANCISI

kelebekten oluk oluk kan emen
vampirin gözleri gece
yorganımda tamtam sesleri
kapımda militan dizeler
gözlerimi kapıyorum kanat çırpmalara
bütün limanlar rüyama yanaşıyor
korsanların ve arap kızlarının şarkıları
reyhanların ve itiraların yalan besteleri
dinliyorum, boynum bükük
tenim çoğalıyor yarasanın ıslak gözünde
yapışkan sülüklerin yalak sefaları
kedibalının erikteki son adresi
sırtımda sabır motifli cüppem
bir pişmanlığı geçiyorum dereler boyu
arkamdaki zamanı alıp önüme koyuyorum
gelecek, ölen kedimmiş, hortlamış eşğiminde
gözleri gözlerimde
puhu akşam bacasında beste çılgılığında
atımın nallarında karınca cesetleri
derisi yüzülmüş ormandan ovaya çıkıyorum
ak saçlı, bastonlu amazonlar sarıyor çevremi
gökyüzünde garip ve tuhaf ebemkuşağı
yedi renkli salıncağını sarkıtıyor
önümdeki zamanı alıp arkama koyuyorum
yorganım ağarıyor üstümde
bedenim çukuruna kavuşmuş
toprağımı örtüyor kunduzun tırnakları

Salih MERCANOĞLU

YİTİK EL

günlük çözülüyor çizgi
hemen yeni bir düğüm

tanrım!
şehir ve ev
söküyor rüyamı

bir çocuk eli uzatabilir ancak
kelimelerle dokuduğum ipeği

belki şöyle der:
abla kaç saniyedir yaşamak
ve kaç metre sürer ölüm

Hüseyin PEKER

GÖK ADALARDA

Dünyadan bakıldığında hep örttün beni
Tutulmaya uğruyormuş gibi soluk renginle ocağımı bozdun
Yıldız yılında anıyorum rengini
Obam dağıldı; o türlü çiçekler, ovanın kumlu kelebekleri
Keten kumaştan kurulmuş çadırımız
Yanan ateşimiz artık yıllarda
Son yaprağımı koparttık, Behzat deresine asılı takvimin
Suya yazılı aylar, çakıllara gömülü gün atıkları
Sayılı saatler otobüs beklediğimiz
Duraklarda gün boyu, mat beyaz
Dünyadan bakıldığında sarı yıldız
Parlak yoldaşımca örtülü üstüm
Kefenimi diktin, kaçak yolculardan biriydin
Umacıydım; azaldı ışığım, soldu görüntüm
Kırmızı yıldız, soğuk yıldız oldu bilinmeyen adım
Şimdi gök adalarda bir izci resmiyim besbelli

Obam dağıldı, yörüngesini hapsedmeden
Işın demetinden, yolum bozuldu
Üçgen uzunluğunda yürüyorum, seyrek adım
Eski garaj köşelerinde, çengel boğazında
Ters akan çayın bir tanesinde
Obam dağıldı, kar sularında dağıldı ocağım
Ateşine kış erken bastırmış
Görüntüsünün sol gözünde ilk isim
Yani ben: Hortumlu böcek!
Olay ufkunda yaşandı olup biten
Bir gece yarısı değişen yıldızlar
Kanun kaçakları; çiviledik yılan yumurtasını
Ortaya çıkmasın kötülük!
Onun su baskınına benzer kar suları
Çıkmasın kırmızı dev: Alfa Boğa!
O çift yıldız, siyah ve altın sarısıyla

Obam dağıldı, kurtulma hızıyla tutunuyorum sonradan
İnce kabuklu üzüm ısmarlıyorum soframıza
Seni çağırıyorum su baskınlarından
Şimdi yaşadığım vadi oluşuna
Sayısız ışık noktası şu yaşam
Deveci, turnacı, katrancı
Şefim sıcak yıldızlar yarat olay ufkundan

Ahmet ÇAKMAK

SONRA YAKLAŞTIM BİRDEN

Sonra yaklaştım birden
İçimdeki amansız herkessizliğe
Belli belirsiz kuytuluklarda
Kendime, keder içinde bulanana suya

Sonra yaklaştım birden
Sevincin denizsiz kalmış martılar gibi
Kaybolduğuna gözlerimin ferinden
Kaymasından ayağımın altından taşların

Sonra yaklaştım birden
Gidenin bende donan yüzünden
Zamanın kemendinden
Yeniden eski bir yarannın
Sonra yaklaştım...

Habib BEKTAŞ

TAŞ

Yeni bir dil yarattık, tanrıların bile bilmediği,
kıskanacağı. Bir peygamber ağladı.
Mektuplarımız olurdu, adresi dünya olan. Zaman,
diz çökerdi önümüzde, sunardı kendini,
kendisini yaratana.

Coşkuyla ayrılırdık birbirimizden,
bilirdik çünkü, o dilde
kavuşmanın ne demek olduğunu.

Günahı olmayanlar, gölgeler ülkesinde, taş atardı bize.

DÜŞÜMDEKİ ÖLÜM

Ritsos'un anlattığı avludaymışız
Kireç badanalı saksılar çevremizde.

Rilke, Kavafis'in yanına oturmuş,
Nâzım bir şeyler anlatıyor Pablo'ya, heyecanlı
Gözlerim Cansever'i arıyor, işte,
Orhan Veli'nin yanında. Ben,
Diplerde bir köşeye büzülmüşüm
Necatigil'in yanına
-Artık kalkıp gitmek yok ya-

Özlediğim bir şiire benzemiş ölümüm
Siz, bir doğum da diyebilirsiniz

MÜJGÂN'A ARMAĞAN

Yıllar önce, bugün doğmuş.
Kırılğan, utanıyor mahcubiyetinden bile.
Duruşu: ne yapayım, elimde değildi.
Gökyüzüne bakıyor sonra, sıcak,
uzansa, elleri yıldız!
İyi ki bilmiyor bunu, yanacak,
ışıklar içinde.

AL AYDINLIĞIMDA YAĞMUR DAMLALARI

Pelin YILMAZ

Çok yağmurlu bir hafta sonu sabahı... Haftanın beş günü şehir merkezindeki işyerime gitmek için bindiğim trendeydim yine... günlerden altıncı gün oysa.

“Bir sonraki istasyon.....” diyen vatmanın sesinde otomatiğe bağlanmış bir ritim. Tüm gün aynı 3-5 sözcüğü tekrar edip durmak çok sıkıcı olmalı.... Sözcükler bu kadar güzel, dil bu kadar zenginken üstelik.

Bursa yanı başımdan sessiz ve ıslak geçerken şu buğulu camın arkasındaki yaşama bir tanım bulmalı diye düşünüyorum. “*Dünyada her şey sonunda kitap olmak üzere vardır*” diye fısıldıyor çünkü bana Mallarmé. Biliyorum tüm bu görüntüler, yaşananlar, sesler... her şey, dünyadaki her şey ya sözcüklere dönüşüp sonsuza taşınacaklar, ya da “hiç yaşamamış gibi” ölüp gidecekler.

Bir tanım bulmalı kuru ağaç dallarına, asık yüzlü simsiyahlar arasında gülümseyen gökkuşağı renkli şemsiyeye, pencereye resimler çizen yağmur damlalarına, “*yağmur damlalarını kıskanırım öpücüklerle fazla benzediğinden*” diyor o sırada Aragon.

Yağmur iyice hızlanıyor... Hay Allah, şemsiyem de yok...

Şimdi Ahmet Telli’siz olmaz: “*Burada yağmur yağıyor / Aralıksız yağıyor günlerdir / Ama sen yine de şemsiyeni / almadan gel ilk otobüsle*”.

Camların buğusu artıyor... Ahmet Telli’siz olmaz... “*Buğulanan camlara usulca / Yüzünü çiziyorum ki yüzün / Bir yağmur damlası olup / Düşüyor yapraklarına gülün*”.

Henüz evimde bir karanlık oda kuramadığım için çektiğim siyah beyaz fotoğrafları Bursa Fotoğraf Sanatı Derneği’nin karanlık odasında yıkayıp, basıyorum. Bu hafta sonu sabahı karanlık odaya gitmek için yine trendeyim... Yağmur yağıyor, bir yandan Mallarmé’ye “*tüm görüntüler de fotoğrafa dönüşmek için var*” diye laf yetiştiriyorum, bir yandan da Aragon’un dizelerini tamamlıyorum “*her parlak şeyin gözleri kıskanmak için haklı bir neden*”. Belki de söze dökemediğim şeyleri anlatmak için fotoğraf çekiyorum... düşüncesi geçiyor aklımdan hızla... yanımızdan geçen ve aksi yöne giden tren ile aynı hızla... Gözlerim dışarıdaki yaşamdan, elimdeki dergiye kayıyor. Gözüme çarpan ilk cümleler Murat Gülsoy’un: “*Macerayı kapıların dışında değil odaların, dolapların, çekmecelerin içinde aradım. Kapandım. İçimdeki karanlık oda.. Kırmızı ışığının kalbim olduğunu fark edip negatiflerden pozitif gerçekler düşürdüm siyahlığın içine.*”

Rastlantı?.. Rastlantı diye bir şey var mı? Çok sık yaşarım bunu, eminim sizin de başınıza gelmiştir, ne zaman bir şeyler kafama takılsa, kısa sürede yanıt yazılı olarak gelir bana... Ben sana söylememiş miydim diyor Richard Bach –tam da sırası– “*Bunu hiç yapmadın mı? Aklından bir sorunu düşünüp sonra el altındaki ilk kitabı*

açıp sana söylediklerini okumadın mı?”... “*Ah evet, Mavi Tüy, ama o tamamen kurgusal bir hikâyeydi*” diyecek oluyorum. Gülüyor, “*Sen yaşamın başka bir şey mi olduğunu zannediyordun sanki?*”

Hayır, söze dökemediğim şeyleri anlatmak için fotoğraf çekmiyorum, öyle olsaydı sonradan fotoğrafları sözcüklere dönüştürmeye çalışmazdım.

“*İçimdeki karanlık oda*”... “*negatiflerden pozitif gerçekler düşürmek siyahlığın içine*”... “*kırmızı ışığın kalbim olduğunu fark edip*”...

Her yazılı anlatı kendi çapında bir kutsal metindir aslında.

Mallarmé’den özür diliyorum. Tamam anladım, ben aslında yeni imgeler yakalamak için fotoğraf çekiyorum, bunun için giriyorum karanlık odaya. Görüntünün gelişmesini beklerken elimle dokunuyorum kâğıda, hissetmek hoşuma gidiyor, yağmur damlalarına dokunmayı sevdiğim gibi, yaşamı yakalamak zannediyorum bunu da. Üstüme sinen hipo kokusunu seviyorum. Negatiflerden büyüleyici pozitifler damıtıyorum ve ancak sözcüklere dönüştüğünde anlıyorum yaptığım eylemin yaşama dair anlatmak istediklerini. Sabır ve emek istiyor bir fotoğraf basmak. Fakat fotoğrafçı her şeyden çok ışığa gereksinim duyuyor. Işığın sevgiye benzediğini fark ediyorum, ışık olmadan hiçbir görüntü sabitlenmiyor, filme gelip yerleşmiyor, negatif pozitive dönmüyor. Ama ışık da tek başına her şeyi halledemiyor, zamanını, ölçüsünü iyi ayarlamak gerek. Sabır göstermek, emek vermek gerek.

Kırmızı ışığa dikkat, içimizdeki karanlık odada ancak onun gösterdiği yol doğrudur. Ancak o zarar vermez, ancak onun kılavuzluğunda karar verebiliriz başka ışıkların işlevine.

Yağmur dinmeyecek gibi... Kırmızı ışığımın hep şair konukları oluyor, hep dizelerin üzerine düşüyor al aydınlık. Şimdi de Nâzım Hikmet ortasından dalıyor bir şiire “*severmişim / yağmuru severmişim meğer / ağ gibi de inse üstüme ve damlayıp dağ olsa da camlarım da yüreğim beni olduğum yerde bırakır ağlara dolanık ya da bir damlanın içinde ve çıkar yolculuğa hartada çizilmemiş bir memlekete gider / yağmuru severmişim meğer.*”

“Son İstasyon, tüm yolcularımızın treni boşaltması rica olunur”.

Tüm yolcular treni boşaltıyor, en son biz iniyoruz, ben ve al aydınlığımda Mallarmé, Aragon, (hatta Elsa Triolet), Ahmet Telli, Murat Gülsoy, Nâzım Hikmet... ve diğerleri, bugün hiç konuşmayan, ama hep orada duran diğerleri... Hep beraber yürüyoruz.... Yağmur yağıyor...

DERDİN NE İSE SAKLAMA MAHREM
OLAYIM BEN

Ayşegül İZMİRLİ

Siz, siz olun, yazmaya niyetlendiğiniz şey her ne ise; mektup, şiir, düzyazı, işe koyulmadan önce, kaleminize mutlaka içtenliğinizi çekin. Bırakın, kanınız içtenliğinizden sonra damlasın kâğıdınıza, damlayacaksa. Çünkü, içtenliğinizi fon olarak kullanmazsanız, çiziktirdiklerinize biraz yapaylık, biraz da riya bulaşacaktır. Yaratıcılığımıza dürüstlüğünüzü katmazsanız, gerçek duygu ve düşünceleriniz, dilinizin ucuna getirip getirip yutkunduklarınız, siz ne kadar saklıyorsanız saklayın, bir yolunu bulup bir tükürük damlasına binip kâğıdınıza zıplayacak, zayıf bir noktada kâğıdımızı bir fitik gibi kabartacaktır. Ne kadar ustalaşırsanız ustalaşın, belki 1,3,5 yazıda gizlenmeyi başarabilirsiniz ama, sonunda bundan kaçamaz, kendinizi bir biçimde ele verirsiniz.

Bu yazının yazıldığı günlerden taze bir örnek: *Hürriyet Gösteri* dergisi. Sayı: 254. Tarih: Aralık 2003. Muharrir: Ali Günvar. Yazının başlığı: Nâzım Hikmet şiiri nasıl anlaşıl(m)ıyorsa bir örnek.

Önce bir ön bilgi: Evet, hafıza defterimde böyle bir ad var ama, gerek Günvar'ın kişiliği ve ideolojik yapısı, gerekse onu bu dergiye yazı yazacak düzeye getiren edebi geçmişi hakkında önemli bir bilgim yok. Yakın zamanda, benim izleyebildiğim dergilerde, uğraştığı yazı türüyle ilgili ürünlerine de rastlamış değilim. Yani, bay Günvar, benim için var ama, yok bir kişi.

Bir bilgi daha: Birçok derginin sayfaları boş laflarla, yaveden öteye hiçbir şey söylemeyen gevezeliklerle dolu. Meydanı boş bulup kılıç sallayarak ciğerini dışarı döken cengâverlerin naralarının peşine düşmeye pek meraklı değilim. Ayrıca bu tür işlere zaman harcamaya değmeyeceğini de biliyorum. Peki, perhizimi niye lahana turşusuyla bozuyorum? Nedeni şu: Günvar'ın, boş sözlerle hafiflettiği bu yazısıyla farklı bir amacı hedeflediğini seziyor ve açıkçası, meydanı doldurmaya çalışıyorum.

Şimdi, adımı andığım yazıya bakarak ve tek bir yazıdan hareket edeceğim için yanılma payımı da saklı tutarak, tanımadığım bu kişi hakkında, kişiliğinden ideolojisine, edebiyata bakışından şiir anlayışına uzanan birkaç söz söylemek istiyorum.

Günvar'ın yazısı tipik bir gizlenme yazısı. Yazdıklarına inanmıyor, inandıklarını bu yazıya yansıtamamış. Bu o kadar belirgin ki, Günvar'ın kaçak hali, yazının kordonunda geziye çıkmış, bu kış gününde, üstelik bir de dondurma yalıyor.

Bakın nasıl:

Bir davet alıyor bay Günvar ve kalkıyor bir grup arkadaşıyla, ne özel muhabbet, ne de temsil ettiği siyasi görüşe yakınlık duymadığı Tayyip beyin Diyarbakır'daki duruşmasına gidiyor. Gerekeşi de bomba gibi: 27 Mayıs 1960'dan bu yana TSK'nin sivil dinamikleri silindir gibi ezmesi. Yani çocukluk; çocukluktan kalma bir korku: İhtilal yüzünden annesinin okuldan dönmeyeceğini sanan çocuk, nasıl bir bağlantı kuruyorsa, korkusunun üstüne yürüyor ve yıllar sonra destek vermek amacıyla kalkıp Tayyip beyin duruşmasına katılıyor. Bunda anlaşılacak bir şey yok. Üstelik, geçmişinde bir de anne yarısı bir dayının 27 Mayıs'ta bir ay kadar tutuklanması var! Daha ne olsun?

O dayanışma toplantısında Günvar'ın şu tespitindeki muhteşemliğe bakın: "*Gazeteciler şiirden ne anlar ki?*" Bu sözlerin soğuk düş etkisi yapmasından daha doğal ne olabilir. Öyle olmuş olmalı: Herkes buza kesmiştir herhalde. Biz bile, orada olmadığımız halde, bu tespit karşısında uzaktan uzağa ürperiyoruz. Bütün

gazetecileri tek tek tanımak, hangi konudan anladıklarını, hangisinden bihaber olduklarını bilmek iyi bir şey olmalı.

O toplantıda, müsamere çocuğuymuş gibi, Tayyip beye bir de şiir okutmaya kalkmasın mı bu zavallı gazeteciler ve de Tayyip bey "*Nâzım Hikmet'in en başarısız dönemlerinden birine ait bir 'tribünlere oynama şiiri' olan Salkımsöğüt'ü, bu şiire layık vurgu ve entonasyonlarla*" okumasın mı; bakın rezalette!

Hadi, bunlar oldu bi kere, diyelim, "*omzundaki fotoğraf makinesini, bir kabadayının tespihine verdiği kıymete yakın bir hava ile taşıyan*" bir gariban gazeteci, o sıra, "*Başkan, o şiirdeki kızıl atlılar Bolşevik atlılarıdır*" demez mi? Allah için, Ali Günvar: "*Ben dememiş miydim? Gazeteciler şiirden ne anlar ki?*" demesin de ne desin? Ve, ne özel muhabbet, ne de temsil ettiği siyasi görüşe yakınlık duymadığı Tayyip beyle, o an göz göze gelmesin de ne yapsın?

Bir bildiği, hatta birden çok bildiği vardır Günvar'ın. Örneğin, 'Kızılıklar oldu mu' türküsü Enternasyonal Marşı değildir; bunu bilir. Örneğin, Bolşeviklerin atlı birlikleri falan olmaz, onlar piyade doğmuş, piyade ölecek kişilerdir; bunu da böyle bilir. Daha başka bildikleri de vardır ama, yazdıklarına bakarak bilmediğinden emin olduğum bir şeyi hemen söyleyeyim: Şiir.

Nâzım, Salkımsöğüt şiirinde:

koşuyordu kızıl atlılar güneşin battığı yere!

diyorken, efendim, "*güneşin batışı sırasında tüm nesnelere ve özellikle ufuktaki siluelleri kaplayan kıvıllığın bire bir metonimik bir biçimde*" kullanılmışmış. Sonra,

beyaz orduların ardında kılıç oynatmayacak

derken, "*Görüldüğü gibi şair kızıl ordulardan değil 'beyaz ordular'dan bahsetmektedir.'*"

Bu gazeteciler gerçekten şiirden anlamıyorlar!

Anlasalardı Nâzım Hikmet için şu yargılara kolayca varabilirlerdi:

"*Nâzım Hikmet'in bu dönemdeki şiirlerinden yansıyan şiir görüntüsü maalesef Âşık Veysel'in biraz daha mürekkep yalamış olanından daha farklı değil gibi...*" (Ne olur söyle, Günvar, Veysel mi daha iyi, yoksa Nâzım mı? Biri ötekenden kaç kilo daha ağır? Tarihi tespitinizi bizlerden esirgemeyin, söyleyin hadi. Yoksa sizin yalama olmuş teraziniz bu farkı okumaktan aciz mi?)

"*Nâzım Hikmet de, tüm diğer sansasyonel isimler gibi, şiirin sıradan okuruna hitap eden bir şairdir.*" (Günvar, sigarasının dumanıyla halkalar püskürtüyor ki, her halka, aynı zamanda bir sıfırdır.)

"*Zira incelmış zevki olan bir şiir okurunun Nâzım Hikmet'in 'Gece 24 Şiirleri' ile 'Saman Sarısı' dışındaki şiirlerinde bulabileceği fazla tat yoktur.*" (Günvar'ı, incelmış zevkini doğuran sistemi onarmaya çağırılmaktan başka ne yapılabilir ki? İşe şu cümleden başlamasını önererek bitirelim: "Bu kadar seveni olduğunu iddia eden okura sahip bir şairin...")

Günvar, ev ödeviyle uğraşırken, gelin, hakkını teslim edelim ve bu yazısıyla, "*Nâzım Hikmet şiiri nasıl anlaşıl(m)ıyorsa*" iyi bir örnek verdiğini kabul edelim. Ve biz, edebiyat klanına, çamur atarken bile zeki olabilen kişilerin dahil olmasını dileyelim. Ve de bugünün cahilinin yarının bilgisi olabileceğinden hareketle, acemi muhabirlere hoş davranalım.

Görüşeceğiz.

Yayın Yönetmeni	: Ramis DARA (0 535 4990030)	Yazışma Adresi	: Ramis DARA P.K. 68 16361 Ulucami - BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Melih ELAL	Katkı Payı	: 15.000.000,- TL
Yönetim Yeri	: Ataevler, Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Blok, D: 3 16140 Nilüfer - BURSA	Posta Çeki	: Hilmi HAŞAL adına 584893 numaralı hesap
Yayın Danışmanları	: İhsan ÜREN, Hilmi HAŞAL, Serdar ÜNVER, Nuri DEMİRCİ.	Dizgi	: Emel COŞKUN
Dağıtım	: Pentimento Art Shop (0212 2933959)	Baskı	: Özsan Matbaacılık, İzmir Cad., No: 221 BURSA
		Elektronik Posta	: akatalpa@hotmail.com
		Faks	: 0 224 2254052

Aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* Ocak 2000'de Bursa'da kurulmuştur.